

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/17/2019
Identifikačné číslo spisu: 1514207829
Dátum vydania rozhodnutia: 15.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1514207829.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Lawyer Company, o.z., so sídlom Palárikova 31, Bratislava, IČO: 42 177 944, zastúpeného advokátkou JUDr. Dagmar Matuškovou, so sídlom Búdkova 12, Bratislava, proti žalovanej: Ing. B. O., nar. XX. W. XXXX, bytom E., zastúpenej advokátskou kanceláriou Legium s.r.o., so sídlom Bukureštská 3, Bratislava, IČO: 36 867 870, o zaplatenie zmenkovej sumy 132 775,68 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 3CbZm/287/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. septembra 2017, č. k. 2CoZm/121/2015-337, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie odmieta.
- II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 12. septembra 2017, č. k. 2CoZm/121/2015-337 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 27. mája 2015, č. k. 3CbZm/287/2014-152, ktorým súd prvej inštancie ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz z 2. júna 2014, č. k. 4Zm/128/2014-12 a priznal žalobcovi náhradu trov námietkového konania vo výške 2 434,55 eur. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že bola preukázaná pravosť podpisu žalovanej na zmenke, pričom poukázal na znalecký posudok č. 1/2014, ktorý je súčasťou súdneho spisu a s ktorým boli strany sporu oboznámené. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že zmenka bola na žalobcu indosovaná pred jej splatnosťou, keďže nebol preukázaný opak. Táto skutočnosť vyplýva z výsluchu svedkyne Q. O. ako pôvodnej majiteľky zmenky v spojení so zápisnicou o výsluchu uvedenej svedkyne v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-374/OEK-SC-2013 a zo zmluvy o spolupráci uzatvorenej medzi ňou a žalobcom. O indosácii zmenky po jej splatnosti nesvedčí ani skutočnosť, že svedkyňa predkladala zmenku na vypracovanie znaleckého posudku, keďže za týmto účelom jej ju žalobca odovzdal.

1.2. K námietkam žalovanej týkajúcim sa nedostatkov pri vykonávaní dokazovania odvolací súd uviedol, že nevypočutie štatutárneho orgánu žalobcu nemožno považovať za vadu konania a pre rozhodnutie v

spore boli postačujúce tvrdenia predložené právnym zástupcom žalobcu. V predmetnej veci zároveň súd prvej inštancie zamietol návrh žalovanej na nariadenie znaleckého dokazovania na preukázanie pravosti zmenky, keďže zo znaleckého posudku č. 27/2012 vypracovaného znalkyňou Mgr. Zelenkovou dňa 30. novembra 2012 pre Ministerstvo vnútra SR, Prezídium Policajného zboru, jednoznačne vyplýva, že podpis žalovanej na zmenke z 10. februára 2010 je nesporne jej právnym podpisom.

1.3. Osobitne k doplneniu odvolania z 9. februára 2016, súčasťou ktorého bol znalecký posudok č. 6/2015 vypracovaný Expertíznym inštitútom informatiky s.r.o., krajský súd uviedol, že na predmetný dôkaz nemôže prihliadať, pretože návrh na vykonanie predmetného dôkazu bol súdom prvej inštancie zamietnutý.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dňa 22. decembra 2017 dovolanie, ktorým sa domáhala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. e/ a f/ C. s. p.

2.1. K vade zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ C. s. p. dovolateľka uviedla, že v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ v príslušnom gramatikom tvare) sp. zn. 1Obdo/59/2010 môže zmenkový platobný rozkaz vydať len zákonný sudca, pričom v predmetnej veci bol nesprávne obsadený súd, keďže zmenkový platobný rozkaz súdu prvej inštancie rozkaz z 2. júna 2014, č. k. 4Zm/128/2014-12 vydal vyšší súdny úradník.

2.2. Vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. videla žalovaná v tom, že odvolací súd - ktorý vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania - opieral svoju argumentáciu o dôkazy, ktoré neboli zákonným spôsobom vykonané (a to ani súde prvej inštancie). Konkrétne uviedla, že znalecký posudok č. 1/2014 - pravdepodobne predložený žalobcom vo vyjadrení k odvolaniu - nebol vykonaný, keďže nebol vypočutý znalec a posudok nebol čítaný ako listinný dôkaz. Rovnakú námietku vzniesla žalovaná aj vo vzťahu k znaleckému posudku č. 27/2012. Žalovaná zároveň konajúcim súdom vytkla, že vychádzali z tvrdení predkladaných právnym zástupcom žalobcu, pričom v konaní neuskutočnili výsluch žalobcu, hoci takýto postup navrhla. V dovolaní zároveň namietala postup súdu prvej inštancie, keď jej neumožnil vykonať dokazovanie znaleckým posudkom č. 6/2015 Expertízneho inštitútu informatiky, s.r.o., ktorý bol vypracovaný začiatkom júna 2015. Súd prvej inštancie - hoci bol na skutočnosť, že je vypracovávaný znalecký posudok - na pojednávaní vyhlásil dokazovanie za skončené a vo veci rozhodol. Záverom dovolateľka uviedla, že nesprávne vykonaným dokazovaním dospeli súdy nižšej inštancie k nesprávnemu záveru o indosácii zmenky pred jej splatnosťou, neaplikovali na vec ustanovenie § 20 ZZŠ, v zmysle ktorého mala zachované námietky aj voči žalobcovi ako nadobúdateľovi zmenky, v dôsledku čoho spor nesprávne právne posúdili.

3. Žalobca sa k dovolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovanej treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Najvyšší súd je pri rozhodovaní o dovolaní viazaný dovolacími dôvodmi tak, ako ich uviedla strana sporu (§ 440 C. s. p.). Táto viazanosť je významná predovšetkým vtedy, keď dovolateľ pri odôvodnení ním namietanej vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. vytýka konajúcim súdom nesprávne právne posúdenie veci, ktoré však predstavuje dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p. Rozhodujúce pre rozhodnutie odvolacieho súdu [a pre záver o tom, ktorý dovolací dôvod dovolateľ uplatnil a podľa ktorého zákonného ustanovenia bude posudzovať prípustnosť podaného dovolania (t. j. či podľa § 420 C. s. p., alebo podľa § 421 C. s. p.)] je predovšetkým to, akým spôsobom dovolateľ predkladá dovolaciemu súdu svoju argumentáciu (či ide o spôsob predpokladaný ustanovením § 431 ods. 2, resp. ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p.). Ak je z dovolania zrejmé, že v nesprávnom právnom posúdení vidí dovolateľ ním označenú vadu zmätočnosti vymenovanú v ustanovení § 420 C. s. p., uplatnil v dovolaní dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p. Dovolací súd v takom prípade môže posudzovať

prípustnosť podaného dovolania iba podľa § 420 C. s. p.

5.1. Žalovaná v zmysle uvedených kritérií vo svojom dovolaní uplatnila iba dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p., keďže v ňom namietala existenciu väd zmätočnosti, ktoré mali založiť prípustnosť ňou podaného dovolania podľa § 420 písm. e/ a písm. f/ C. s. p.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. e/ C. s. p.

6. Dovoláciu námietku týkajúcu sa nesprávneho obsadenia súdu prvej inštancie pri vydávaní zmenkového platobného rozkazu posudzoval dovolací súd už v obdobnom spore v rozsudku z 18. septembra 2018, sp. zn. 3Obdo/4/2018, v ktorom skonštatoval, že:

„22. Podmienka prípustnosti dovolania nie je splnená s poukazom na judikát R 39/1993, ak strana sporu následne mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohla podať proti rozsudku, ktorý jej bol riadne doručený odvolanie. Dovolatelia existenciu tejto vady zmätočnosti uvedenej v § 420 C. s. p. namietali až v dovolacom konaní.

23. V dovolaní môže dovolateľ namietat existenciu niektorej z väd zmätočnosti uvedenej v § 420 C. s. p. tak vo vzťahu k nedostatkom týkajúcim sa súdu prvej inštancie, ako aj vo vzťahu k nedostatkom týkajúcim sa odvolacieho súdu. Z hľadiska prípustnosti dovolania je však prípadná existencia vady zmätočnosti zaťažujúca konanie pred súdom prvej inštancie významná iba vtedy, ak zároveň zaťažuje konanie aj pred súdom odvolacím, alebo vtedy ak bola vada zmätočnosti namietaná pred odvolacím súdom, pričom tento nedostatok odvolací súd neodstránil. Táto skutočnosť vychádza z rešpektovania inštančného postupu a predovšetkým zo skutočnosti, že zákon zveruje právomoc odstraňovať prípadne nedostatky v konaní súdu prvej inštancie odvolaciemu súdu, na základe procesnej aktivity strany sporu, a to nielen samotným podaním odvolania, ale najmä obsahom samotných odvolacích námietok.

24. Dovolací súd zastáva názor, že dodatočné spochybňovanie obsadenia súdu prvej inštancie pri vydaní zmenkového platobného rozkazu, nemôže založiť prípustnosť dovolania.“

6.1. Vyššie citované závery sú plne aplikovateľné aj na rozhodovanú vec, v ktorej bola žalovaná v celom priebehu sporu (od podania námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu) zastúpená advokátom, pričom prípadný nedostatok týkajúci sa obsadenia súdu prvej inštancie pri vydávaní zmenkového platobného rozkazu nenamietala v prvoinštančnom a ani v dovolacom konaní a predmetnú námietku vzniesla prvýkrát až v dovolaní. Predmetná (prvýkrát v dovolacom konaní vznesená) námietka týkajúca sa výlučne konania na súde prvej inštancie nemôže byť predmetom meritórneho dovolacieho prieskumu. Prípustnosť dovolania žalovanej preto z ustanovenia § 420 písm. e/ C. s. p. nevyplýva.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

7. Predmetnú vadu zmätočnosti videla žalovaná 1/ v rozhodnutí odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania, 2/ v skutočnosti, že rozhodnutia súdov vychádzali z dôkazov, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, 3/ v nedostatkoch pri zisťovaní skutkového stavu veci a 4/ v nesprávnom právnom posúdení.

8. Pokiaľ ide o námietku dovolateľky týkajúcu sa rozhodnutia odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že z ustanovenia § 385 ods. 1 C. s. p. vyplýva povinnosť odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie len, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

8.1. Zároveň dovolací súd uvádza, že o tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje výhradne odvolací súd (rovnako aj 2Cdo/159/2017 a 3Cdo/195/2017). Zopakovanie alebo doplnenie dokazovania je potrebné vtedy, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (obdobne viď 2Obdo/33/2017).

8.2. Dovolacia argumentácia žalovanej v predmetnej veci nesmeruje k prípadnému pochybeniu odvolacieho súdu, ktorý by bez zopakovania alebo doplnenia dokazovania dospel k odlišným skutkovým záverom, než ktoré vyslovil vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie.

8.3. Keďže vo veci nebolo potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie, vyhodnotil dovolací súd predmetnú námietku ako neopodstatnenú.

9. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nemôže založiť ani tvrdenie žalovanej o tom, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie vychádzali z dôkazov, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

9.1. Dovolací súd uvádza, že síce ojedinele môže nastať situácia, že ak nedošlo k vykonaniu dôkazov zákonným spôsobom, môže dôjsť v dôsledku tohto nesprávneho procesného postupu súdu k znemožneniu realizácie procesných práv strany sporu (napr. k porušeniu práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, resp. k porušeniu princípu rovnosti zbrani) a k prípustnosti (a zároveň aj dôvodnosti) dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (viď napr. 3Obdo/10/2017). Vo veci vedenej pod sp. zn. 3Obdo/10/2017 však išlo o prípad, kedy sa súd vo svojom rozhodnutí opieral o dôkazy, ktoré neboli žiadnym spôsobom vykonané, pričom žalovanému nedoručil žalobu a ani prílohy, ktoré boli k nej priložené.

9.2. V rozhodovanej veci však o vyššie popísaný prípad nejde. Znalecké posudky č. 27/2012 a č. 1/2014 (ich fotokópie) boli predložené súdu prvej inštancie ako prílohy vyjadrenia žalobcu k námietkam žalovanej z 5. septembra 2014 (č. l. 50 - 84 súdneho spisu) a nie ako súčasť vyjadrenia žalobcu k jej odvolaniu, ako to mylne uvádza dovolateľka. Predmetné vyjadrenie bolo žalovanej doručené do vlastných rúk dňa 6. februára 2015.

9.3. Dovolací súd pritom poukazuje na skutočnosť, že podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 sa znalecký posudok vypracovaný znalcom predložený súdu niektorou zo strán sporu považuje za listinný dôkaz (viď napr. 3Cdo/16/2012). Pre vykonanie listinných dôkazov podľa ustanovenia § 129 ods. 1 O. s. p. účinného v čase konania na súde prvej inštancie platilo, že dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaduje pojednávanie alebo ak listina bola všetkým účastníkom doručená alebo ak listina alebo jej obsah nebola protistranou spochybnená (obdobne je vykonanie dôkazu listinou upravené aj v ustanovení § 204 C. s. p. - pozn. dovolacieho súdu).

9.4. Žalovanej boli predmetné znalecké posudky doručené v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom ich obsah nespochybnila, preto ak nebol ich obsah prečítaný na pojednávaní a zároveň z nich súd pri svojom rozhodovaní vychádzal, preto nemožno dospieť k záveru, že tieto dôkazy neboli vykonané zákonným spôsobom. Osobitne pritom dovolací súd poukazuje na vyjadrenie žalovanej a jej právneho zástupcu na pojednávaní uskutočnenom na súde prvej inštancie dňa 8. apríla 2015 (č. l. 95 súdneho spisu), na ktorom výslovne uviedli, že obsah spisu im je známy a netrvajú na bližšom oboznamovaní.

10. K námietke žalovanej týkajúcej sa nevykonania ďalších dôkazov (napr. výsluch štatutárneho orgánu žalobcu, znalecké dokazovanie znaleckým posudkom č. 6/2015 Expertízneho inštitútu informatiky, s.r.o.) dovolací súd uvádza, že prípadné nedostatky pri zisťovaní skutkového stavu, alebo nesprávne prijaté skutkové závery zo strany konajúcich súdov, nie je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu. Dovolací súd totiž nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

11. Žalovaná pri odôvodnení ňou uplatneného dovolacieho dôvodu (k tomu viď bod 5 vyššie) vytýkala konajúcim súdom, že vec nesprávne právne posúdili.

11.1. V tejto súvislosti najvyšší súd prijal záver, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 24/2017), a zároveň nesprávnym právnym posúdením možno odôvodniť dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p. (ktorý však žalovaná neuplatnila), nie však dovolateľkou uplatnený a vymedzený dovolací dôvod podľa § 431 C. s. p. (vady zmätočnosti taxatívne vymenované v ustanovení § 420 C. s. p.).

12. Vzhľadom na vyššie uvedené (viď body 6, 8, 9, 10 a 11 vyššie) dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanými vadami zmätočnosti uvedenými v ustanovení § 420 písm. e/ a písm. f/ C. s. p. Preto najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

13. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevnikli (k tomu viď R 72/2018).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.